

PÄÄTÖS YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN SOVELTAMISESTA, BROILERTUOTANNON LAAJENNUS, ALAVUS

HANKKEESTA VASTAAVA

Karhukorven Tila Oy
Mesimäentie 439
62430 KÄTKÄNJOKI

HANKKEESTA VASTAAVAN TOIMITTAMAT TIEDOT

Tilalla sijaitsee nykyisin kaksi broilerkasvattamoa (A1 ja A2), joissa on kasvatuspaikat yhteensä 49 999 broilerille. Kasvatustoimintaa on tarkoitus laajentaa ja kasvatuspaikkoja on suunniteltu lisättävän 83 001 broilerille, eli yhteensä 133 000 kasvatuspaikkaan. Laajennus toteutetaan jatkamalla nykyistä 1 404 m²:n broilerikasvattamoa 2A pohjoiseen yhteensä 2 501 m² sekä rakentamalla uusi vastaavan kokoinen kasvatushalli kasvattamon 2A länsipuolelle. Molempien kasvatushallien pinta-alat ovat laajennuksen jälkeen 3 906 m² ja eläinmäärä hallia kohti 66 500 kpl (asemakuva laajennuksesta, liite 2). Laajennuksen toteuttamisen jälkeen broilerihalli (A1) poistetaan aktiivituotannosta.

Broilerkasvattamot sijaitsevat noin 15 kilometriä Alavuden keskustasta koilliseen kiinteistöllä Mesimäki 10-402-7-224 (sijaintikartta, liite 1). Alue on maa- ja metsätalousvaltaista haja-asutusalueutta.

Tuotannon laajenemisesta syntyvä lantamäärän lisäys on taulukkoarvoin laskettuna 1 245 m³. Laajennuksen jälkeen kasvattamoiden lannantuotanto on yhteensä 1 995 m³ vuodessa. Hanketoimijalla on olemassa olevaa katettua lantavarastotilavuutta talouskeskuksen läheisyydessä nykyisellään 534 m³ ja laajennuksen myötä rakennetaan vanhan lantalan viereen uusi katettu lantala, jonka lantatilavuus on 1549 m³, yhteensä lantatilavuutta on käytössä laajennuksen jälkeen 2 083 m³.

Lanta hyödynnetään lannoitteena peltoviljelyssä. Laajennuksen mukainen eläinmäärä edellyttää lannanlevitysalaa vähintään 475 ha ja hanketoimija on esittänyt käytettävissä olevaksi lannanlevitysalaksi yhteensä vähintään 490 hehtaaria. Kasvattamoiden jätevedet johdetaan umpisäiliöihin, joista edelleen peltoviljelykseen. Kasvattamoihin lämmitetään tilan oman hakelämpölaitoksen avulla. Varalämmitysjärjestelmänä on öljy.

Hankkeen ympäristövaikutukset

Vaikutukset maankäyttöön ja maisemaa

Kasvattamoiden alueella ei ole voimassa olevia yleis- tai asemakaavoja.

Maakuntakaavassa kasvattamoiden alueella ei ole esitettyä erityisiä kaavamerkintöjä ja -määräyksiä. Uudet kasvattamot rakennetaan olemassa olevan tuotantorakennuksen yhteyteen.

Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin ja maaperään

Hanke ei sijoitu pohjavesi- tai tulvariskialueelle.

Tällä hetkellä karttatarkastelun pohjalta lähimpänä vesistöä oleva tuotantohalli A1 sijaitsee noin 9,5 m päässä Salonjoesta. Laajennuksen jälkeen, tuotantohallin A1 poistuessa tuotantokäytöstä, etäisyys lähimmästä toiminnassa olevasta tuotantohallista 2A kasvaa noin 146 metriin Salonjoesta. Toteutettava laajennus pohjoiseen sijoittuu noin 230 m etäisyydelle Salonjoesta.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen

Broilerkasvattamoiden toiminnassa pääasialliset ilmanpäästöt muodostuvat eläinsuojien koneellisen ilmanvaihdon kautta lähiympäristöön leviävistä typpipitoisista kaasusta, kuten ammoniakkipäästöistä. Typpipitoiset kaasut aiheuttavat myös kasvattamoille tyypillistä hajua, jota turvepehku tehokkaasti sitoo.

Melua ja pölyä aiheutuu lähinnä tilan kuljetuksissa johtuvasta liikenteestä ja tilan työkoneista. Lisäksi vähäistä melua ja pölyä voi aiheutua eläinhallien ilmanvaihdoista ja puhdistuksesta, sekä eläinten lastauksesta. Kuljetukset ja työskentely tilalla ajoittuu pääosin päiväsaikaan. Lanta ja pehku poistetaan kasvatushallista välittömästi broilereiden lähdettyä teurastukseen. Taukojen aikana hallit tyhjennetään lannasta, pestään, desinfioidaan ja kuivutetaan puhtaalla pehkulla uutta kasvatuserää varten.

Tilan omaa asuinrakennusta lukuun ottamatta, lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat hallista (A1) etelässä noin 150 m ja 115 m etäisyydellä. Laajennuksen jälkeen asutusta lähin halli poistuu tuotantokäytöstä ja tuotantohallien etäisyys lähimpiin asuntoihin tulee olemaan noin 230 m ja 300 m lähimmästä tuotantorakennuksesta. Broilerhallien itäpuolella lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat tehtävästä laajennuksesta noin 517, 563 ja 570 m etäisyydellä. Seuraavat asuinrakennukset sijoittuvat yli kilometrin päähän tuotantorakennuksista. Uuteen rakennettavaan lantalaan tulee noin 175 m etäisyys lähimmästä asuinrakennuksesta.

Kasvukaudella lanta pyritään levittämään pellolle mahdollisimman pian lannoitteeksi viljavuustutkimusten ja lanta-analyysin arvojen mukaisesti. Lannankäsittelystä aiheutuvaa hajuhaittaa pyritään vähentämään nopealla multaamisella lannanlevityksen jälkeen. Lähialue koostuu pääosin erilaisista talousmetsistä sekä tuotannosta poistuneista turvetuotantoalueista. Toiminnasta asutukselle aiheutuvat melu- ja pölykuormitus arvioidaan vähäiseksi.

Liikennevaikutukset

Raskasliikenne tilalle kulkee pääosin kestopäällysteisen Virtalantien kautta, jonka liikennemäärät ovat noin 220 ajoneuvoa vuorokaudessa. Mesimäentie on sorapintainen paikallistie, jonka liikennemäärä on Väyläviraston vuoden 2021 tiedon mukaan keskimäärin 43 ajoneuvoa/vrk. Kasvattamoihin on omat liittymät Mesimäentieltä.

Tuotantoon liittyvää raskasliikennettä arvioidaan tällä hetkellä olevan noin 82 kuljetusta vuodessa, ja laajennuksen jälkeen liikenteen arvioidaan kasvavan noin 200 kuljetukseen vuodessa. Noin puolet raskasliikenteen määrästä arvioidaan olevan

teuraseläinkuljetuksia, jotka ajoittuvat 2-3 peräkkäiseen päivään keskimäärin 6-7 kertaa vuodessa. Teuraskuljetusten lisäksi, merkittävän osan kuljetuksista muodostaa myös rehu-, pehku ja polttoainekuljetukset.

Liikenteen vaikutuksista naapurustoon ei ole esitetty arvioita.

Haitallisten ympäristövaikutusten ehkäiseminen

Harkintapyynnössä ei ole esitetty tavanomaisesta broilertuotannosta poikkeavia haitallisten ympäristövaikutusten ehkäisytöimenpiteitä.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Harkintapyynnössä ei ole esitetty hankkeita, joista aiheutuisi yhteisvaikutuksia.

ASIAN KÄSITTELY

Asian vireilletulo

Hankkeesta vastaava on toimittanut pyynnön ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisen tarpeesta Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle 31.3.2023 ja sitä on täydennetty 4.4.2023 sekä 4.6.2023.

Viranomaisten kuuleminen

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on kuullut Alavuden kaupunkia, Alavuden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaista sekä terveydensuojeluviranomaista. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen Vesistö-, Luonnonsuojelu-, Alueidenkäyttö- ja pohjavesi- sekä ympäristönsuojeluyksiköille on annettu kommentointimahdollisuus.

Alavuden kaupungin ympäristölautakunta totesi 18.8.2023 antamassaan lausunnossa, ettei nyt kyseessä olevalla laajennushankkeella ole sellaisia lain 252/2017 1 luvun 3 §:ssa mainittuja merkittäviä ympäristövaikutuksia, jotta siihen tulisi soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Ympäristölautakunnalla ei ole myöskään tiedossa muita alueelle sijoittuvia hankkeita, joiden yhteisvaikutuksesta voisi aiheutua merkittäviä ympäristövaikutuksia. Nyt kyseessä oleva laajennus sijaitsee kaavoittamattomalla maa- ja metsätalousalueella, jolla on harjoitettu jo vuosikymmeniä broilerin kasvatustoimintaa. Laajennuksen myötä etäisyydet lähimpiin naapureihin kasvavat. Toimintoja ei sijoiteta pohjavesialueelle. Hanke ei myöskään sijaitse valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella. Hanke ei ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan aiheuta tai vaikeuta em. lain liitteessä 2 mainittuja seikkoja.

ELY-keskuksen vesienhoitoryhmä totesi, että Salonjoki on Valtioneuvoston 2021 hyväksymässä vesienhoitosuunnitelmassa luokiteltu hyvään tilaan, mutta hyvän tilan on arvioitu olevan riskissä huonontua ilman toimenpiteitä. Vaikka ravinteista kokonaistyyppi onkin hyvässä tilaluokassa, on kokonaisfosfori vain tyydyttävässä tilaluokassa. Salonjoessa esiintyy purotaimenta. Edellä mainituista syistä on syytä kiinnittää erityistä huomioita, ettei broilerikasvattamoista tai lantavarastoista pääse ympäristöön valumia vaan rakenteet ovat tiiviitä ja lannan lastaus tapahtuu kovapohjaisella alustalla, jolta lanta voidaan tarvittaessa kerätä pois. Suunnittelussa

on huomioitava myös pintavalunta ja hulevedet, jottei ravinteita niiden kautta päädy jokeen.

Jos kasvattamorakennusten, kuivalantalan ja pesuvesisäiliöiden rakenteet ovat sellaisia, että ne estävät lannan, pesuvesien ja muiden jätevesien joutumisen pinta- ja pohjavesiin, ei kuormitus ennalta arvioiden sitä kautta nouse verrattuna nykyiseen tilanteeseen. Suunnittelussa tulee lisäksi huomioida hulevedet ja pintavalunta.

ELY-keskuksen vesien- ja maatalouden ympäristönsuojeluryhmän mukaan karttatarkastelun, nautaeläinrekisterin ja tietopalusta Myllyn perusteella broilerkasvattamon ja suunnitellun laajennusalueen lähellä ei ole toiminnassa olevia eläinsuojia, joiden yhteisvaikutuksia pitäisi tarkastella YVA-menettelyssä.

RATKAISU

Karhukorven Tila Oy broilerkasvattamon laajennushankkeeseen (liite 2) ei sovelleta ympäristövaikutusten arvioinnissa annetun lain (252/2017) mukaista arviointimenettelyä.

Perustelut

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä edellyttävät sellaiset hankkeet ja niiden muutokset, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia (YVA-laki 3 § 1 mom.). Hankkeet, joihin sovelletaan aina arviointimenettelyä, on määritelty YVA-lain (126/2019) liitteen 1 hankeluettelossa. Hankeluettelon kohdan 1) a) mukaan kanalat, joissa kasvatetaan yli 85 000 kananpoikaa tai 60 000 kanaa, sovelletaan aina YVA-menettelyä.

Arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, hankeluettelon mukaisten hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia (YVA-lain 3 § 2 mom.). Päätöksenteossa on huomioitava hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne.

Hankkeen ominaisuudet, sijainti ja luonne

Tilan broilertuotanto lisääntyy laajennuksessa 83 001 (2490 ey) kasvatuspaikalla, joka on 97,65 % YVA-lain hankeluettelon mukaisesta eläinmäärästä.

Toiminnan laajennuksen keskeisimmät ympäristövaikutukset muodostuvat hajuhaittojen ja liikenteen lisääntymisestä sekä lannan hyödyntämisestä syntyvistä vesistövaikutuksista. Laajennuksesta aiheutuvat ympäristövaikutukset eivät ole kuitenkaan uudesta eläinsuojasta syntyvien vaikutusten kaltaisia, koska hanke sijoittuu olemassa olevan toiminnan yhteyteen ja muodostaa yhtenäisen kokonaisuuden olemassa olevien toimintojen kanssa.

Lähimpien tilaa vakituksessa asuinkäytössä olevien rakennusten etäisyys tuotantorakennuksiin kasvaa nykyisestä noin 115 m ja 150 m etäisyydestä noin 230 ja

300 metriin, vanhan kasvattamon jäädessä pois tuotantokäytöstä. Vallitsevat tuulet ovat länsi- lounaissuuntaiset, joten lähimmät asuinrakennukset jäävät vallitsevien tuulten yläpuolelle. Seuraavat vakituiset asuinrakennukset sijaitsevat idässä yli 500 m etäisyydellä laajennuksesta. Ei vakituksessa olevien rakennusten etäisyydet ovat noin 412 m ja 444 m kaakossa. Kasvattamoissa on käytössä hajuhaittoja ehkäiseviä toimenpiteitä kuten kuiviketurpeen käyttö kasvatusalustoilla, säädettävä ilmanvaihto ja katetut lantalat. Hajupäästöt painottuvat kasvatuserien loppuvaiheeseen, kasvattamojen tyhjennysvaiheeseen ja lannanlevitysaikaan. Kasvattamoista aiheutuva hajuhaitta jää todennäköisesti vähäiseksi ja kausittaiseksi. Myös lannan levityksestä aiheutuva hajuhaitta on luoneeltaan lyhytaikaista ja paikallista. Ilmanlaatu lähiympäristössä säilyy maatalousvaltaiselle alueelle tyypillisenä eikä hankkeen hajuhaittojen vaikutuksia ihmisten elinoloihin tai viihtyvyyteen voida pitää merkittävänä. Toteutettavien kasvatushallien osalta ympäristö- ja rakennusluvan käsittelyn yhteydessä kasvattamon ilmanvaihtokanavat voidaan edellyttää suunnattavaksi poispäin asutuksesta haju- ja pölypäästöjen vähentämiseksi. Huomioiden häiriintyvien kohteiden etäisyys ja kasvattamon sijainti paikallistien vieressä, hankkeesta tai sen liikenteestä ei ennalta arvioiden aiheuta myöskään merkittävää melu- tai pölyhaittaa asutukselle.

Valtioneuvoston asetuksen eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014) broilerituotannon lannassa oleva typen määrä kuutiota kohti on 8,7 kg ja fosforin vastaava määrä 3,6 kg. Nykyisen ympäristöluvan mukaisen enimmäiseläinmäärän (49 999 broileria) vuodessa tuottamien ravinteiden määrä on 6525 kg typpeä vuodessa ja 2700 kg fosforia vuodessa. Laajennuksen mukaiset ravinnemäärät ovat vastaavasti 10 831,5 kg typpeä vuodessa ja 4 482 kg fosforia vuodessa. Laajennetun kokonaistuotannon vuodessa tuottamien ravinteiden määrä ympäristölupahakemuksen mukaisella enimmäiseläinmäärällä, 133 000 broileria, olisi typen osalta 17 356,5 kg vuodessa ja fosforin osalta 7 182 kg vuodessa. Laskennallinen ammoniakkipäästö broilerille on 0,16 kg NH₃/eläin/vuosi (Grönroos 2010). Laajennuksen osalta ammoniakkipäästö olisi 13,28 t/NH₃/vuosi ja laajennetun kokonaistuotannon osalta 21,28 t/NH₃/vuosi.

Laajennus lisää hankkeesta aiheutuvia ravinne- ja ammoniakkipäästöjä. Hankkeessa on kuitenkin käytettävissä riittävästi lannan varastointikapasiteettia ja levitysalaa. Lannan nopealla multauksella voidaan lieventää lannanlevityksestä aiheutuvaa vesistökuormitusta sekä hajuhaittaa.

Hankealue ei sijaitse yleis- tai asemakaava-alueilla eikä laajennuksen mukainen toiminta estä maakuntakaavan toteutumista. Hankealueen ympäristössä ei ole arvokkaita maisema- tai kulttuurikohteita. Hankealue ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle.

Tilalla tehtävän laajennuksen jälkeen Salonjokea lähimpänä ollut kasvatushalli A1 poistuu tuotantokäytöstä ja etäisyys vesistöön kasvaa tuotantorakennuksista. Tilan ja vesistön välissä on myös Mesimäentie, joka osittain myös estää mahdollisen valumien pääsyä vesistöön. Tilan olemassa oleva lantala on katettu ja laajennuksen ympäristöluvassa voidaan antaa rakennettavan lantalan osalta vesiensuojelurakenteita koskevia määräyksiä.

Hankkeen edellyttämä luonnonvarojen käyttö, jätteiden muodostuminen ja ympäristön pilaantumis- ja onnettomuusriskit ovat vähäisiä. Hankkeesta aiheutuu yhdessä nykyisen toiminnan kanssa lisääntyviä ympäristövaikutuksia, mutta ne ovat kotieläintaloudelle tyypillisiä, ennalta tiedossa olevia eivätkä ne ulotu laajalle alueelle.

Haittojen lieventämistoimenpiteet

Harkintapyynnössä ei ole esitetty tavanomaisesta broilertuotannosta poikkeavia haittojen lieventämistoimenpiteitä.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Hankkeen vaikutusalueella ei ole tiedossa muita hankkeita, joista aiheutuisi yhteisvaikutuksia.

Yhteenveto

Kun huomioidaan hanke kokonaisuutena, sen ominaisuudet, sijainti, vaikutusten luonne, esitetyt selvitykset ja kuulemisessa esiin tulleet asiat, hankkeesta tai hankkeiden yhteisvaikutuksista ei aiheudu laajuudeltaan tai laadultaan YVA-lain hankeluettelon hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Arviointimenettelyä ei siten ole tarpeen soveltaa hankkeeseen.

SELVILLÄOLOVELVOLLISUUS

YVA-lain 31 §:n mukaisesti hankkeesta vastaavan on sen lisäksi, mitä erikseen säädetään, oltava riittävästi selvillä hankkeen ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) sekä liitteet 1 ja 2

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017)

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmä on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa siitä, kun hankkeesta vastaava on saanut tiedon päätöksestä. Valitusoikeus on päätöksen liitteenä.

Tähän päätökseen ei saa muutoin erikseen hakea valittamalla muutosta. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 37 § 2 momentissa tarkoitetut tahot saavat kuitenkin hakea muutosta tähän päätökseen samassa järjestyksessä ja yhteydessä kuin hanketta koskevasta lupapäätöksestä valitetaan.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätöksestä tiedotetaan kuuluttamalla 30 päivän ajan Etelä-Pohjanmaan ELYkeskuksen verkkosivuilla www.ely-keskus.fi/kuulutukset/etela-pohjanmaa. Ilmoitus kuulutuksesta on lähetetty Alavuden kaupungille julkaistavaksi niiden verkkosivuilla.

Päätös julkaistaan ympäristöhallinnon verkkopalvelussa ymparisto.fi/yva-paatokset/etela-pohjanmaa

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti viraston asianhallintajärjestelmässä.

Asian on esitellyt ylitarkastaja Tia Lummi-Lehtinen ja ratkaissut ympäristönsuojelupäällikkö Anne Polso.

Jakelu

Karhukorven Tila Oy (saantitodistuksin)

sähköisesti:

Alavuden kaupunki

LIITE 1 Kartta hankkeen sijainnista

LIITE 2 Asemapiirros

LIITE 2 Valitusosoitus

Ympäristökarttapalvelu Karpalo
23-touko-2023

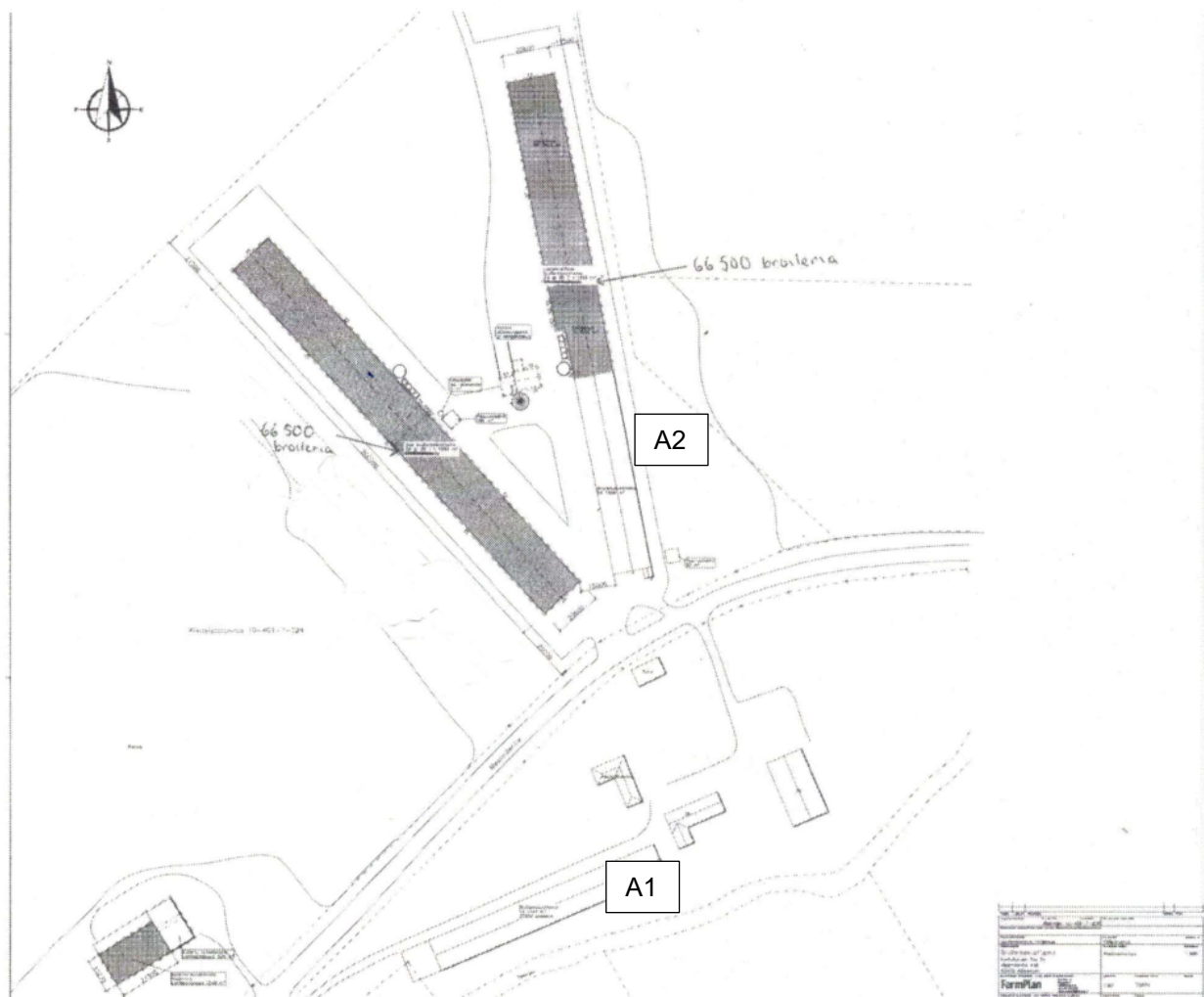
Kohteen sijainti

1: 200 000 10,0 0 5,00 10,0 km ETRS-TM35FIN

Liite 1. Kohteen sijainti Alavuden kaupungin Salonkylässä

Liite 2. Laajennuksen asemapiirros. Vanhat broilerhallit merkitty kuvaan A1 ja A2.

Tämä asiakirja EPOELY/871/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument EPOELY/871/2023 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Polso Anne 04.07.2023 15:11

Esittelijä Lummi-Lehtinen Tia 04.07.2023 15:13

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksisaaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä. Milloin päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vaatimatta, päätös katsotaan tiedoksisaaduksi seitsemäntenä päivänä päätökseen merkitystä postiinjättöpäivästä, ellei muuta näytetä. Milloin päätös on lähetetty sähköisenä viestinä vastaanottajan suostumuksella, se katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Virkakirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään. Jos kyseessä on yleistiedoksianto tai julkinen kuulutus, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä ilmoituksen/kuulutuksen julkaisemisesta.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot;
- se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite);
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- vaatimusten perustelut; ja • mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valitukseen valtakirja. Jollei hallintotuomioistuin toisin määrää, valtakirjaa ei tarvitse esittää, jos: 1) päämies on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa; 2) asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa hallintomenettelyssä tai tuomioistuimessa; 3) valtuutettu on asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa Vaasan hallinto-oikeudelle. Valitus liitteineen voidaan toimittaa perille henkilökohtaisesti, postitse, lähetin välityksellä, telekopiona tai sähköpostilla. Valituksen voi tehdä Vaasan hallinto-oikeuteen myös hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopio, sähköposti, sähköinen asiointipalvelu) toimitettavan valituksen tulee olla toimitettu siten, että se viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä on kokonaisuudessaan käytettävissä viraston vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä. Valituksen tekemisestä säädetään lisäksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003). Valituksen ja liitteiden lähettäminen postitse, sähköisesti tai lähetin välityksellä tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla. Suljetussa laitoksessa oleva voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty tätä tehtävää laitoksessa hoitamaan, tai laitoksen johtajalle ja tämän on toimitettava valitus viipymättä toimivaltaiselle tuomioistuimelle tai viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 €. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Vaasan hallinto-oikeus

Käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, Vaasa, 4. krs
Postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa
Puhelin:	Kirjaamo 029 56 42780
Puhelinvaihe:	029 56 42611
Faksi:	029 56 42760
Sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi
Aukioloaika:	ma-pe klo 8.00-16.15

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>